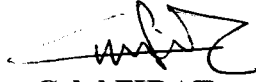

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan BAYRAKTAR** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Celal FIRAT
İstanbul Milletvekili

Her yıl Ekim ayının son pazar günü saatlerin bir saat geri alınması şeklinde uygulanan “kış saati” uygulamasına 2016 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile son verilmiş ve o tarihten bu yana saatler ileri veya geri alınmadan “yaz saati” uygulamasına devam edilmektedir. Dönemin Enerji Bakanı Berat Albayrak tarafından kalıcı hale getirilen bu uygulamanın gerekçesi olarak enerji tasarrufu sağlamak, gün ışığından daha fazla faydalanmak olduğu ileri sürülmüştür.

Böylece 1973’ten bu yana her yıl Mart’ta 1 saat ileri alınan saatlerin, Ekim’de bir saat geri alınması uygulamasına son verilmiştir. Bu uygulama ile daha önce 1 saat fark olan Orta Avrupa ülkeleriyle Türkiye arasındaki saat farkı 2 saate, İngiltere ile 3 saate çıkarken, Suudi Arabistan ile aynı saat dilimi kullanılmaya başlanmıştır.

Diğer taraftan, kış aylarının büyük çoğunluğunda gecenin zifiri karanlığında okula gitmek zorunda kalan çocuklar, işe gitmek için erkenden kalkan çalışanların yıllardır sürdürdükleri itirazlar dikkate alınmamaktadır.

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), saat diliminin kalıcı hale getirilmesinin enerji tüketimini azaltacağı yerde arttırdığını öne sürerek, Kasım ayı tüketiminin bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 6,5 düzeyinde rekor artış gösterdiğini ve 22,7 milyar kilowat saat ile en yüksek düzeye ulaştığını açıklamıştır. (2017)

EMO tarafından “Elektrik enerjisinde verimliliği kolaylaştıran ve talep üzerinde doğrudan etkisi olan en önemli uygulamaların başında gerek ısınmada gerekse aydınlatmada güneş enerjisinden azami oranda yararlanma başat rol oynamaktadır. Bir taraftan ısınma ve aydınlanma açısından binaların mimari tasarımlarında güneş enerjisinden azami ölçüde yararlanılması ön planda tutulmaya çalışılırken, diğer taraftan yaz saati uygulaması ile batı illerimizde sabah saatlerinde yaşam karanlığa mahkûm edilmiştir.

Toplum üzerindeki psikolojik etkileriyle birlikte, uygulamanın can, mal ve trafik güvenliği açısından sorunlu olduğu uzmanlar tarafından da birçok platformda gündeme getirilmiştir. Ayrıca, nüfus yoğunluğu açısından olduğu kadar mesken, ticarethane ve sanayi tüketimindeki talebin yüksekliği bakımından da uygulamanın enerji verimliliği ile ilgisinin olmadığı açıktır. Kaldı ki 2016 yılında başlayan bu uygulama sonunda geçen süre içinde tasarruf yapıp yapılmadığı belli değildir. Bu uygulamaya esas teşkil eden ancak ne hikmetse gizli tutulan raporun da kamuoyu ile paylaşılmamış olması düşündürücüdür.” denilmektedir.

Türkiye’de 1973 yılından 2016 yılına kadar yapılan bilimsel açıklamalara göre kış ve yaz saati uygulamasının ülkemizin enerji tasarrufuna katkı sağladığı açıklanırken, 2016 yılında bunun tam tersi bir açıklama ile kış saati uygulamasından vazgeçilmesi halinde daha fazla tasarruf edileceği söylenmeye başlanmıştır. Taban tabana zıt son tezi o günden bu yana doğrulayan bir çalışma mevcut değildir. İTÜ’nün sonuçlarına göre %1,95’lik tasarruf sağlandığı açıklansa da bu diğer bilimsel çalışmalarla teyit edilememiştir.

Bu durum kış aylarının erken saatlerinde okula ve işe gitmenin zorlukları yanı sıra, elektriğin ve ısıtma aletlerinin sabah ve akşamın erken saatlerinde daha çok kullanmasına sebep olmaktadır. Öte yanda, Avrupa ile saat farkı 3’e çıkarken, borsa, bankacılık, uçak seyahatleri gibi birçok teknolojik etkileşimde dünya ile senkronizasyon sorunları yaşandığı bilinmektedir.

Çocukları kış günlerinin soğukunda ve karanlıkta okula gidiş gelişleri nedeniyle yaşadığı psikolojik travmadan kurtarmak, ailelerin bu zorluğu yaşamalarının önüne geçmek, aynı zamanda işe gitmek için sabahın karanlık saatlerinde trafik nedeniyle erken yola çıkmak zorunda kalan işçilerin bu sorununu hafifletmenin yanı sıra gerek ısıtma gerek aydınlanma giderlerinin düşürülmesi ile enerji tasarrufunun sağlanması açısından Türkiye’nin tekrar kış saati uygulamasına geçmesi gerekmektedir.

Bütün bunlara göre;

- 1- Yaz saati uygulaması nedeniyle, kış aylarının büyük çoğunluğunda güneş doğmadan okula gitmek zorunda kalan çocukların ve işe gidenlerin itirazları Bakanlığınız tarafından neden dikkate alınmamaktadır?
- 2- Yaz saati uygulamasına devam edilerek “enerji tasarrufu yapıldığı” iddia ediliyorsa; yıllar itibariyle 2016 yılından bu yana ne kadar enerji tasarrufu sağlanmıştır? Böyle bir tasarruf yapılmışsa bunun ne kadarı tüketicilere indirim olarak yansıtılmıştır?
- 3- Yaz saati uygulamasının kalıcı hale getirilmesi enerji tüketimini azaltmakta mıdır? Artırmakta mıdır? En son 2021-2022 yıllarının Kasım aylarında enerji tüketimi değişkenliği rakamları nedir?
- 4- Kış aylarının erken/karanlık saatlerinde okula ve işe gitmenin zorlukları nedeniyle özellikle çocukların ruh sağlığına etkileri üzerine bakanlığınızca yapılan bir araştırma var mıdır?
- 5- Kış aylarında elektriğin ve ısıtma aletlerinin sabahın ve akşam erken saatlerinde daha çok kullanıldığı gözetildiğinde “enerji tasarrufu yapıldığı” nasıl iddia edilmektedir?
- 6- Yaz saati uygulamasının enerji tasarrufu sağladığına dair İTÜ raporu dışında bilimsel bir rapor var mıdır? Varsa kamuoyuna neden açıklamamaktadır?
- 7- Yaz saati uygulamasına devam edilmesinin “yandaş enerji dağıtım şirketlerinin karlılığını artırdığı” iddiaları doğru mudur?
- 8- Kalıcı saat uygulamasına devam edilmesinin kamuoyunda yer alan “Greenwich’e göre değil Mekke saatine göre” ayarlanmak istendiği iddiaları doğrudur?
- 9- Yaz saati uygulamasına devam edilmesi nedeniyle; sabahın ve akşamın karanlığında çocukların okula, çalışanların işe gidiş gelişlerinin önüne geçilmesi açısından bu uygulamadan vazgeçilecek midir?